

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredno cedeje in praznika. — Inerati do 80 peti vrt & Din 2, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3, večji inerati peti vrt & Din 4. — Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inosestvom Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN USTAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESSENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Pred odločitvijo v Španiji:

V Parizu in Londonu postajajo nervozni

Med tem, ko francosci vedno bolj ogrožajo Barcelono, se angleška in francoska vlada posvetujeta, kaj naj storita sprčo vedno hujšega pritiska javnosti, ki smatra, da so ogroženi interesi Francije in Anglije — Napeto pričakovanje izjav Bo neta in Daladiera

PARIZ, 24. jan. br. Z naraščajočim vznemirjenjem spremlja javnost razvoj dogodkov v Španiji. Najnovejša poročila s španskih bojišč kažejo, da se je pričela odločilna bitka za Barcelono. Republikanci izčrpani iz dolgotrajnih bojov s silno premočjo sovražnika, se umikajo na zadnjo obrambno linijo, ki jo z vso naglico grade na hribih pred Barcelono. Barcelona sama se mrzlično pripravlja na obrambo in republikanci napovedujejo, da bodo branili vsako posamezno hišo.

Španska intervencija v Parizu

Španski zunanji minister Del Vajo se mudi v Parizu, kjer skuša prepričati merodajne francoske kroge, da je v lastnem interesu Francije nujno potrebno, da prisloži na pomoč republikanski Španiji in to takoj, ker bo sicer prepozno. Včeraj je imel Del Vajo dolga razgovora z zunanjim ministrom Bonnetom, kateremu je podrobno opisal dejanski položaj v Španiji, in ponovno prošil, naj Francija prisloži republikanski Španiji na pomoč. Republikanska Španija ne zahteva, da bi Francija sama neposredno intervenirala, pač pa naj bi omogočila republikancem nabavo orožja in municije.

Stališče francoske vlade

Bonnet je o vsem tem obširno poročal ministrskemu predsedniku Daladiere, s katerim sta imela sinoči pozno v noč trajačo posvetovanja. Kakor se doznava v dobro poučenih krogih, sta obširno proučevala mednarodni položaj v zvezi s Španijo in v glavnih obrisih določila izjavo, ki jo bo najbrže še danes podal zunanji minister na seji poslanske zbornice. V poučenih krogih zatrjujejo, da bo Bonnet v svoji izjavi, ki jo bo izpolnil še Daladier, podčrtal mirovno voljo Francije ter obenem naglasil, da je sedaj konec francoskega popuščanja. Mirovna politika, ki jo zasleduje Francija, izključuje sicer vsako pustošenje in Francija želi ostati zvesta politiki nevmešavanja, ki je tudi temelj politike angleške vlade, toda na drugi strani je francoska vlada trdno odločena, da ne popusti več nobene francoske pozicije ter bo z vsemi sredstvi varovala svobodno zvezo Francije s kolonijami. Francija hoče voditi politiko sedanjosti, vpoštevajoč pri tem dogodke v srednji in južni-vzhodni Evropi.

Posvetovanja med Londonom in Parizom

Na drugi strani pa zatrjujejo dobro poučeni diplomatski krogi, da se vodijo med Londonom in Parizom živahni razgovori o bodoči politiki Anglije in Francije v Španiji. Tako v Londonu, kakor v Parizu smatrajo, da bo treba iz temeljev spremeniti smer dosedanje politike napram Španiji, če bi se generalu Francu posrečilo zavzeti Barcelono. Stej ko prej je želja angleške in francoske vlade, da zavzame popolnoma enotno stališče ter da tudi nadalje vodita skladno politiko.

Pred glasovanjem v francoski zbornici

Z veliko napetostjo pričakujejo v vseh političnih krogih izid glasovanja v francoski poslanski zbornici. Vlada bo postavila v zvezi s svojo špansko politiko vprašanje zaupnice. Kljub nasprotnemu zatrjevanju vlade v parlamentarnih krogih resno dvomijo, ali bo v sedanjem trenutku in sprčo dogodkov v Španiji vlada dobila prepričujočo večino. Za resolucijo socialistov in komunistov, ki zahtevajo takojšnjo odprtje meje napram Španiji in izdatno podporo republikancem, se zavzema tudi velik del radikalnih socialistov.

Mussolini o nasprotnikih fašizma

Aluzije na francosko-italijanske odnose

RIM, 24. jan. br. V gledališču »Argentina« je Mussolini včeraj razdelil nagrade za najboljše uspehe v »žitni bitki«. Po govoru, ki ga je imel kmetijski minister o agrarni politiki fašističnega režima, je povzel besedo Mussolini sam, ki je najprej obrazložil pomen in namen vsakeletne žitne bitke, nato pa se je dotaknil tudi mednarodnega političnega položaja. Med drugim je naglasil, da se je v preteklem letu zopet zelo razbohotila protifašistična propaganda, zlasti v takozvanih demokratičnih državah. Ko sem septembra lanskega leta govoril sem izjavil, da so nasprotniki fašizma mnogo preneumni, da bi nam bili nevarni. To svojo trditve sedaj zopet javno ponavljam. Če bi vam prečital razne go-

katoliških demokratov in socialistične uni-

Preokret tudi v Angliji?

Prav tako se bo v angleški spodnji zbornici pričela velika debata o Španiji. Otvoril jo bo predsednik vlade Chamberlain s ekspozicijo o svojih razgovorih v Rimu. Tudi v angleških političnih krogih je opaziti zadnje dni pomemben preokret in zdaj se, da v gotovih okoliščinah ni izključena popolna preorientacija Anglije in Francije v španskem problemu.

Poročila z bojišč

PARIZ, 24. jan. br. Po krvavih bojih, v katerih je bilo na obeh straneh mnogo izgub, so Francoske čete sinoči obkolile Manreso in proti polnoči so prvi frankovski tanki vdrlji v predmestja, koder se sedaj razvijajo krvave ulične borbe. Frankoski so se s tem približali Barceloni že na 24 km. Republikanci nudijo žilav odpor. Francosko letalstvo skoraj neprestano bombardira Barcelono. Včeraj so se ves dan vrstili letalski napadi. Od ranega jutra do

polnoči so Francoska letala sipala nad mesto težke bombe, ki so porušile cele okrajne. Krasni nasadi ob slovti Cvetni promenadi s številnimi monumentalnimi stavbami so popolnoma razdejani. Po dosedanjih ugotovitvah je bilo včeraj pri trinajstih letalskih napadih ubitih v Barceloni 162 ljudi, več sto pa ranjenih. Mesto je brez električnega toka. Tudi letališče je razdejano. Vsa predmestja so že evakuirani, sedaj pa se sele tudi vsi uradi v varnejše kraje. V barcelonsko luko je prišlo tudi več tujih ladij.

Federacija arabskih držav?

Arabski predlogi za konferenco v Londonu

JERUZALEM, 24. jan. e. V arabskih krogih predvidevajo, da se bodo na konferenci okroglo mize, ki se prične 27. t. m., bavili z naslednjimi vprašanji:

1. Ustanovitev velike federativne države, ki naj bi obsegala Sirijo, Palestino in Transjordanijo pod upravo sedanjega poglavarja Transjordanije Emirja Abdullaha. Prestolnica bi bila v Damasku.

2. Da ostane mandat Anglije nad Palestino še 10 let in bi se medtem ustanovila židovska država v južnem delu v puščavi Negjev. V tem času bi se začelo priseljevanje omejevanje na 36% celokupnega št. v. v prebivalstva v drugih delih države.

3. Libanonska republika naj bi ostala pod francoskim mandatom.

4. Turčiji naj se priznajo pravice v starim vilajetu Alepu.

Mislijo, da bodo egiptovski predstavniki igrali veliko vlogo na tej konferenci zlasti kot posredovalci v važnih vprašanjih, ki direktno zanimajo Anglijo in Arabce. Židovski krogi z nezaupanjem gledajo na to konferenco in na arabske predloge. Zlasti čilno je, da Židje še niso zavzeli svojega stališča glede programa konference okroglo mize, čeprav ta prične s svojim delom že 27. t. m.

Tudi v Podkarpatski Rusiji samo ena kandidatna lista

Potrjena je samo vladna lista, vse druge politične skupine so razpuščene

PRAGA, 24. jan. e. Policija v Chustu je aretirala funkcionarje bivše češkoslovaške agrarne stranke v Podkarpatski Rusiji, ki so pripravljali svojo kandidatno listo za volitve, češ, da se niso pokorili naredbi o prepovedi zborovanj. Rok, določen za izročitev kandidatnih list, je potekel včeraj dopoldne. Prijavljene so bile tri kandidatne liste in sicer sporazumna lista karpatsko-ukrajinske stranke narodnega edinstva, na kateri kandidirajo tudi po en predstavnik Čehov, Madžarov, Nemcev in Rumunov, lista poslancev dr. Kosaja in dr. Stefana, ki sta zastopnika prebivalstva ruske orientacije in naposled lista pravoslavni meščanov iz mesta Iza, ki je, kakor

znano, središče pravoslavja v Podkarpatski Rusiji. Glede na volilne odredbe o razpustu političnih strank sta bili slednji dve kandidatni listi razveljavljeni. Verjetno je, da bodo zastopniki ruske smeri kandidirali kot predstavniki svoje skupine na vladni listi.

VARSAVA, 24. jan. e. Na včerajšnji plenarni seji Sejma, prvi v letošnjem letu, je izjavil predsednik vlade, da poljska vlada ne bo stavila češkoslovaški vladni nobenih teritorialnih zahtev, da pa bo pozorno spremljala razvoj dogodkov na severu Podkarpatske Rusije. Če bi bil ogrožen interes Poljske, potem bo storila primerne korake.

Grof Ciano se je vrnil v Rim

RIM, 24. jan. AA. Italijanski zunanji minister grof Ciano se je vrnil ponoči iz Beograda v Rim. Grofa Ciana so na postaji sprejeli tajniki fašistične stranke, minister za nacionalno kulturo, več državnih podtajnikov, madžarski poslanik in Rimu in drugi visoki funkcionarji.

Vihar na morju

BREST, 24. jan. AA. Ob obali Atlantskega oceana že 24 ur vlada strahovito neurje. Veliko številno parkovnikov se nahaja v kritičnem položaju. Reševalni remorkerji so morali priti v pomoč angleški tovorni ladji »Melsros«, kateri je pretela nevarnost, da nasede v bližini otoka Rond. Dalje so morali remorkerji reševati grško ladjo »Avras«, ki se ji je pokvarilo krmilo. Na pomoč je klical dalje čilski parknik »Acomsaguar«, ki se nahaja na poti v Irsko, grški parknik »Turkias«, »Stramos« in »Ikarion« ter danski parknik »Swemp« in angleški »Bramhille«.

Dve toni dinamita zleteli v zrak

10 mrtvih, 50 ranjenih

LONDON, 24. jan. g. Po poročilih iz Bogote (Kolumbija) je v nekem tamonjem rudniku eksplodirala vsa zaloga dinamita, ki ga je bilo v skladišču blizu dve toni. Eksplozija je povzročila strahovito razdejalo. Deset delavcev je dobesedno raztrgalo na drobne kosce, okrog 50 pa je hudo ranjenih. Do nesreče je prišlo po neprevidnosti nekega delavca.

Vlom v dvorec praškega nadškofa

PRAGA, 24. jan. g. V pretekli noči je bilo vromljeno v dvorec praškega nadškofa v Březani pri Pragi. Nemani vromljeli so prebrakali vse prvo in drugo nadstropje, ne da bi bili kaj odnesli. Domnevajo, da so stikali za kakim dokumentom.

Parnik v plamenih

NEW YORK, 24. jan. AA. Včeraj se je v Brooklinu pojavil na angleškem tovornem parniku »Silver As« nenadoma požar, ki je trajal celi dan. Na stotine gasilcev je bilo borilo zaman proti plamenu. Na kraju je začel, goriti tudi tovar ter se širiti strupeni plin cispogon. Veliko število gasilcev je bilo ranjenih, nekateri zelo nevarno.

Starostna meja za italijanske senatorje

Rim, 24. jan. AA. Izšel je komunikat, da je sprčo velikega števila predlogov za imenovanje senatorjev sklenil Mussolini predlagati kralju samo kandidate, ki so že izpolnili 60. leto življenja. Italijanski senat šteje danes 100 članov. Senatorji se imenujejo doživotno.

Chamberlain povabljen v Tokio?

TOKIO, 24. jan. g. Japonska vlada je po poročilih tokijskih listov sklenila povabiti Chamberlaina na obisk v Tokio. Če sam ne bi mogel priti, naj bi poslal katkega drugega vodilnega angleškega državnika. Posebno bi bil zaželen obisk zunanjega ministra lorda Halifaxa.

Zaloga orožja irskih teroristov

Hišne preiskave v Londonu

LONDON, 24. jan. g. Scotland Yard mrlično nadaljuje preiskavo v zvezi s bombnimi atentati, ki so jih zagrešili irski teroristi. Včeraj so bile v Londonu izvršene številne hišne preiskave pri raznih sumljivih ljudeh, po večini Irceh. Policija je pri tem odkrila cele zaloge orožja, municije in eksploziv. Samo v londonskih predmestjih so zaplenili 1500 pušk, mnogo tisoč nabojev blizu 200 kg eksploziv in mnogo drugih priprav za sestavo bomb in peklenjskih strojev. V zvezi s tem je bilo aretiranih okrog 100 ljudi.

Anglija snuje narodno milico

LONDON, 24. jan. e. Z včerajšnjim velikim govorom predsednika Chamberlaina na radiu je bila objavljena propaganda za ustanovitev narodne milice. Propaganda bo presegala vse, kar se je doslej v tem pogledu storilo v Angliji. Namen te velike akcije je pridobiti vse civilno prebivalstvo, moške in ženske, za službo vojaške obrambe. Prebivalstvo je vajljeno k sodelovanju v vseh obrambnih akcijah od gasilstva do letalstva. V sredo bo razdeljeno med prebivalstvom 20 milijonov letakov z navodili, kako je treba služiti v narodni milici.

Vključitev nemške vojske v stranko

DÜSSELDORF, 24. jan. Sef štaba napadnih oddelkov SA Lutze je imel včeraj pred 3.500 voditelji napadnih oddelkov govor, v katerem je izjavil, da bo v četrtke obširneje govoril o odredbi kanclerja Hitlerja glede novih nalog napadnih oddelkov. Najvažnejše v omenjeni odredbi je čim ožja spojitve stranke z vojsko. Napadni oddelki bodo imeli nalogo, da to spojitve stranke z vojsko izvrše.

Podkarpatske ljubeznivosti

CHUST, 24. jan. Podkarpatska vlada je danes razrešila 60 čeških policijskih uradnikov in jih stavila na razpolago praški vladi. Na njihova mesta so bili postavljeni domačini.

Vlada je prepovedala nošnje vseh znakov, razen ukrajinskih nacionalnih barv (modro-rumena). Ta ukrep je naperjen predvsem proti češkim uradnikom, ki so čisto nosili v gumbnicah češkoslovaško trobojko.

Nemški letalski general Udet v Rimu

RIM, 24. jan. AA. Nemški letalski general Udet je včeraj na povabilo maršala Balba prisel v Rim. Maršal Balbo in general Udet se bosta udeležila lova v Tripolisu.

Inocenčne borze

Curib, 24. januarja. Beograd 10, Pariz 11.70, London 20.71, New York 442.875, Bruselj 74.87, Milan 23.30, Amsterdam 239.60, Berlin 177.25, Praga 15.16, Varšava 83.50, Bukarešta 3.40.

Politični obzornik

„Naša misel“

Izšla je 3. številka 4. letnika kulturno-političnega lista »Naša misel«, ki ga izdaja naša akademska mladina. Po 2. uvodnika, ki je posvečen dvajsetletnici naše države, je zlasti pomemben članek »Naša specifičnost i ideali«, ki ga je napisal Z. Cvetkovič. Vso drugo stran lista »vzema poročilo o jubileju 20. letnici revije »Misel in delo« — »Ob dvajsetletnici Jugoslavije«.

Prav zanimiv in poučen je referat o »Kočevskem zbirniku«, ki žal v naši javnosti ni vzbudil tiste pozornosti, ki bi jo zaslužil. Ne samo široki sloji, temveč celo pretežna večina naše inteligence je prav malo ali nič poučena o tako zvanem kočevskem nemškem jezikovnem otoku, zato bi bilo samo želeli, da bi prišel »Kočevski zbirnik« v roke ne samo vsakemu slovenskemu razumniku, temveč tudi našemu preprostem človeku. Nadaljnji članki in stavki so: »Uspešno delo Družbe sv. Cirila in Metoda«, »Za večjo aktivnost nacionalnih visokošolcev«, »Danski prosvetni minister in danska prosvetna politika« in »Politična morala« Slovenske besede. Ta članek priporočamo našim ljudem, da ga prečitajo. — Naročnina za vse leto znaša 18 Din. List toplo priporočamo nacionalni javnosti, da ga podpre gmotno in moralno. Predvsem gmotno!

Odložili so napadalno orožje!

Pražka »Samostatnost«, glasilo bivše češke državoporne stranke in bivšega poslanca dr. Antonia Hajna, je v svoji zadnji številki objavila uvodnik »Na drugih potih«. V članku razpravlja o sedanjih odnosih med Nemčijo in novo češko-slovaško. Tu čitamo med drugim: »Nedavno je nekdo napisal, da sta bila v dne, ko je bila vojna na pragu, samo dva naroda, ki sta bila pripravljena in odločena braniti svoje zahteve, če treba, tudi za najvišjo ceno: češkoslovaški in nemški. To spoznanje mora ostati kot temelj sporazuma in miru med Nemčijo in nami. Nauk nemškega nacionalnega socializma, ki počiva na veri v čudotvorno silo narodne skupnosti, zavdaječe vsah svojih dolžnostih, ne more neupoštevati tega življenjskega zakona nasproti drugemu narodu. V knjigi, ki je vsa pisano današnje Nemčije, čitamo stavek: »Ako se v kakem narodu ne javlja več ni obrambena reakcija, je on že zrel, da postane narod sužnjave. Dobro bi bilo, da bi si mi to resnico zapisali globoko v svoj spomin! Zbližanja z nemškim rajhom, katerega potrebo so naši odgovorni činitelji že tolikokrat javno podčrtali, ne smemo smatrati kakor da bi se morali odpovedati lastnemu narodnemu življenju. Nemčija od nas gotovo ne pričakuje, da bi z razvitimi zastavami prešli v njen tabor in ji ponudili svoje dobre službe. Pričakuje pa gotovo od nas, da se ne udeležimo nobene zarote proti njej in da sami ne bomo snovali zaročniških načrtov. Težje naših odnosov je v tem, da se protifranksko ne proglasimo več za sovražnike, marveč za sosedo, ki si žele dobrega sosedstva in vzajemnega spoštovanja svojih narodnih čustev in interesov. Odložili smo napadalno orožje, ne odložimo pa seveda orožja, ki je v obrambo naše narodne samobitnosti...« — Trezno stališče, ki je v danih razmerah edino mogoče!

Latinica in cirilica

Pred sto leti — leta 1840 je izdal v Zagrebu, kjer je bilo takrat središče jugoslovenskega gibanja, Dragutin Seljan knjigo »Početek, napredek i vrednost literature ilirske«. V tej knjigi je napisal med drugim: »Vsak izobraženec mora pri nas znati cirilsko abecedo kot našo pravo starinsko posebnost, ki so se je v starih časih posluževali naši od ene in druge cerkve pradedi in ki so jo Ilirci (tako so se takrat imenovali Jugoslaveni) vzhodne cerkve pod slavni in posebnim imenom srbskim neokinjeno očuvali ne samo zase, marveč tudi za nas. Abeceda je last vse Evrope, torej tudi naša, azbuka (cirilska abeceda) pa je prav in izključno naša! Nič nam torej ni na poti, da bi se ne posluževali ene in druge, ko nam bo za vse čase ostala ena in druga neobhodno potrebna: ena bližja srcu radi našinstva, druga radi obširnega inozemstva. Vsakomur izmed nas naj bo pritekel Slovan, a ime Ilir (Jugosloven), takisto pa tudi vsakomur izmed naših bratov vseobčni priimek Slovan, a ime Rus, Čeh, Poljak sveto vsikder in vselej. Ostala imena naj vsak, kolikor mu je drago, neguje sam doma, ali naj jih ne nosi preko praga svoje hiše, da bi se izčim seme sovražila in zavisti, iz česar se izčim in rase kot praprot nesloga. A komur se ni že do sedaj pristudila naša razcepjenost, za njegov mozek ni leko do vekov veka in kdor neče spoznati in priznati brata za brata, ta bo imel tujca zagošpodarja...«

Spominjajte se v mrzli sili malih pevcev!

